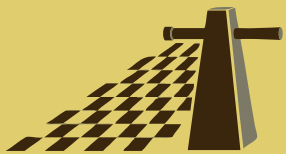

Terugkeren naar de Heemkunde-site kan via de *Terugknop*.

U vindt de *terugknop* bovenin uw scherm, meestal uiterst linksboven.

Nieuwsbrief

Heemkundekring Boxtel

Heemkundekring Boxtel

*17 november
Heemkundelesing*

oktober 2015

‘Romeinen in het Groene Woud’, lezing en documentairefilm, dinsdag 17 november 2015 om 20.00 uur in Zaal De Adelaar, Baroniestraat 75 Boxtel.

‘De Romeinen in het Groene Woud’ is een film van Henk Helsdingen in samenwerking met Dirk Paagman (docent geschiedenis) en Sjors van de Greef (docent aardrijkskunde van het Maurick College te Vught). Helsdingen liep al enkele jaren rond met het idee om een film te maken over de Romeinen in het Groene Woud. Na een jaar van filmen en monteren is de film in het voorjaar van 2014 klaar.

Het Groene Woud ligt tussen de steden 's-Hertogenbosch, Eindhoven en Tilburg. De eerste Romeinen in het Groene Woud kwamen vanaf ongeveer 57 voor Chr. Vanaf de 1e eeuw woonden de Bataven hier. Ze werden bondgenoten van de Romeinen en belangrijke rekruten-leveranciers voor het Romeinse leger.

Als gevolg van de komst van de Romeinen en de ontwikkeling van de handel ontstond er meer dan 200 jaar Romanisering. Er kwam welvaart, groei van de bevolking en van de nederzettingen. De romanisering kwam vooral door veteranen uit het Romeinse leger die gelegerd zaten in de forten langs de grote rivieren zoals de Maas en de Rijn, die kwamen wonen in het Groene Woud. Sporen daarvan zijn terug te vinden in Romeinse tumulusgraven in Esch, boerderijen in Lennisheuvel, de vicus Halder, en de tempel van Empel. Het Groene Woud werd een soort van ‘industriegebied’ voor de productiegoederen voor de forten aan de limes (grenzen) zoals voedsel, potten en ijzer. Door deze productie ontstond een levendige handel. Het Groene Woud was dus een ‘agrarisch-industrieel achterland’.

Vanaf 270 na Chr. kwam er een einde aan de romanisering en werden nederzettingen verlaten. Het Brabantse platteland werd volledig ontvolkt. De oorzaak was dat de forten aan de limes werden opgeheven. De Romeinse leger troepen trokken het land uit wat een enorme economische gevolg had voor de bewoners van het Groene Woud. Een andere mogelijke oorzaak waren de Germaanse invallen. Een echt einde aan de Romeinse tijd kwam met de komst van de Middeleeuwen. Door de volksverhuizingen in de 5e eeuw raken volkeren buiten de grenzen op drift, op zoek naar nieuwe landbouwgronden en op de vlucht voor de Hunnen, een berucht volk uit Azië. Er kwam een abrupt einde aan de welvaart. De lokale bevolking en het Romeinse leger hadden zo'n sterke onderlinge afhankelijkheidsrelatie ontwikkeld dat met het wegtrekken van de Romeinen er voor de inheemse bevolking geen reden was om nog te blijven.

De film is opgenomen in Esch, Lennisheuvel, Halder, Empel, het Archeon in Alphen aan de Rijn, het Noord-Brabants museum en het Oudheidkundig museum in St-Michelsgestel. De fietsroute ‘Hercules Magusanus’, dwars door het Groene Woud, is een mooi aanknopingspunt om, na het zien van de film van Henk Helsdingen, al deze bijzondere plekken te bezoeken om jezelf onder te dompelen in de roemruchte en bijzondere geschiedenis van de Romeinen. De Romeinse god Bacchus, uitgebeeld in het Esche barnstenen beeldje, genoot van drank en lekker eten. Tegenwoordig genieten wij Brabanders daar nog volop van..... Ave!

ROMEINEN FIETSRUTE
HERCULES MAGUSANUS

ROMEINEN IN ESCH

In de Romeinse periode leefden in Esch enkele rijke, terugkerende. Zij woonden met hun families in grote villa's en beschikten zelfs over een badhuis. Van hun zonen graven ontdekt drie op de Kollenberg en vier aan de Haarsenweg. Hun rijkdom straalt af van de vele luxe voorwerpen die in de graven gevonden zijn. Het gaat bijvoorbeeld om prachtig glas- en aardewerk, gouden sieraden en luxe ontelstukken die onder meer in het badhuis gebruikt werden. Naast voedsel kregen de slaven deze voorwerpen mee voor hun reis naar het hiernavolgt.

Gouden aureus
Hermaeus bij de Kollenberg (Esch)

OVERZICHTSKAARTJE	UNIEKE VONDST	KOLLEBERG	HOOGKIFTELEN
 <p style="font-size: x-small;">Weg naar de Haarsenweg Weg naar de Kollenberg</p>	 <p style="font-size: x-small;">Deze terracotta beeldje is een unieke vondst uit de Romeinse tijd. Het beeldje is gemaakt van een roodbruine klei en is ongeveer 10 cm hoog. Het beeldje is een voorbeeld van de kunst van de Romeinse tijd in het Groene Woud.</p>	 <p style="font-size: x-small;">Deze terracotta bust is een unieke vondst uit de Romeinse tijd. Het beeldje is gemaakt van een groene klei en is ongeveer 10 cm hoog. Het beeldje is een voorbeeld van de kunst van de Romeinse tijd in het Groene Woud.</p>	 <p style="font-size: x-small;">Deze zwarte keramische kruik is een unieke vondst uit de Romeinse tijd. Het beeldje is gemaakt van een zwarte klei en is ongeveer 10 cm hoog. Het beeldje is een voorbeeld van de kunst van de Romeinse tijd in het Groene Woud.</p>

75 jaar Heemkunde Boxtel - 12 maart 2016

In de vorige nieuwsbrief deden we een oproep om voor 'wie is wie' uw jeugdfoto bij de secretaris in te leveren. We hebben heel schattige foto's ontvangen, maar we kunnen er nog meer gebruiken. Lever een scan in of de foto zelf. We scannen de foto dan in en het origineel krijgt u direct retour.

Verder deden we een oproep voor de 'voor-en-doorleden-tentoonstelling' om voorwerpen. De voorwerpen voor de tentoonstelling over ons 75 jarig heemkundejubileum beginnen binnen te komen. We zoeken onder meer voorwerpen die 75 jaar oud zijn. Of echt Boxtelse voorwerpen. Of historische voorwerpen met een bijzonder verhaal. Kijk thuis eens rond!

Om een voorbeeld te geven: Evert Van Gelder kwam met een roze kakstoeltje, waarop hij 75 jaar geleden, toen hij als peuter in de Amsterdamse P.C. Hooffstraat woonde, zindelijk is geworden. Het stoeltje is van het merk Torck en gemaakt in het Belgische Deinze, in de 20e eeuw een centrum voor de speelgoedindustrie. Torck werd opgericht in 1887, en naast kinderwagens werden er trapauto's, kinderstoelen, looprekken, poppenwagens en driewielers geproduceerd. Op het hoogtepunt werkten er duizend werknemers, en in Rotterdam en Keulen had Torck montagebedrijven. In de jaren '60 werden hout en metaal steeds meer vervangen door plastic. Het bedrijf kon daar onvoldoende op inspelen en in 1971 volgde het faillissement. Ondertussen zijn de oude gebruiksvoorwerpen van Torck voor verzamelaars collector items geworden.

'Het kakstoeltje van Evert van Gelder'

Heeft u ook zo'n leuk voorwerp voor de tentoonstelling over 75 jaar heemkunde? Neem dan contact op met de redactie van de nieuwsbrief.

Boekenbeurs

In de kringloopwinkel van de Vincentius Vereniging Boxtel wordt op 6 en 7 november een boekenbeurs gehouden met als thema: Brabant.

Locatie: Van Leeuwenstraat 5 te Boxtel (vlakbij het station).

Tijdstip: vrijdag 6 november van 13.00 tot 17.00 uur en zaterdag 7 november van 10.00 tot 17.00 uur.

Allerlei boeken over Brabant zijn dan te koop in de grote hal achter de boekenafdeling van de kringloop.

Excursie Museum Vekemans, Waschen en Strijken, Brabant Goedgemutst

Voor iedereen die dit geweldige Boxtelse museum nog nooit heeft gezien, of nog een keer wil zien. Op vrijdag **11 december 2015** om 14.00 uur hebben we een rondleiding georganiseerd. Deelname is voor onze leden gratis, voor 9 december graag opgeven bij de secretaris.

Excursie Sint Petrusbasiliek en toren

We hebben in Boxtel een prachtige Sint Petrusbasiliek. Op zaterdag **14 november 2015** om 14.00 uur kunt u deelnemen aan een excursie naar deze kerk, waarbij u deskundige uitleg krijgt over de kerk en toren. Deelname is voor onze leden gratis, maar wel graag voor 10 november even bij de secretaris opgeven als u wilt deelnemen.

beleef
BOX TEL ...in Het Groene Woud

Rondleidingen Sint-Petrusbasiliek

Beleef de rijke geschiedenis van de Sint-Petrusbasiliek.

Een bijzondere rondleiding in en om de basiliek.

Rondleidingen:	iedere zaterdag om 14.00 (andere dagen/locaties op afspraak)
Prijs:	Volwassenen € 4,50 pp / Kinder € 2,50 pp
Reserveren:	online bij www.vvvboxtel.nl
Meer informatie:	www.beleefboxtel.nl

boxtel www.vvvboxtel.nl

Indien onbestelbaar:
Liempdseweg 3, 5283 RB Boxtel

Tijdschrift 'In Brabant'

We hebben in Brabant een mooi tijdschrift voor heem- en erfgoed, dat 4x per jaar verschijnt. Het zou jammer zijn als dit tijdschrift zou verdwijnen en daarom kunnen ze nog wel wat abonnees gebruiken. Een abonnement kost 22,50, maar heemkundefleden betalen slechts 20 euro. U krijgt 3 nummers proefabonnement voor 10 euro. Het proberen waard!
inbrabant@erfgoedbrabant.nl

Colofon

VOORZITTER:

Dik Bol
Stationsstraat 45
5281 GB Boxtel
telefoon: 0411-616763
E-mail: voorzitter@heemkundeboxtel.nl

PENNINGMEESTER:

Nellie van den Brandt- Boselie
Fellenoord 18
5281 CB Boxtel
E-mail: penningmeester@heemkundeboxtel.nl
telefoon: 0411-678303
rek.nr.: NL79 RABO 0128712880
t.n.v. Heemkunding Boxtel

SECRETARIS EN LEDENADMINISTRATIE:

Hanneke van der Eerden
Liempdseweg 3
5283 RB Boxtel
telefoon: 0411-684586
website: www.heemkundeboxtel.nl
E-mail: secretaris@heemkundeboxtel.nl

REDACTIE:

Hanneke van der Eerden
Christ van Eekelen

REDACTIEADRES:

Liempdseweg 3
5283 RB Boxtel
E-mail: redactie@heemkundeboxtel.nl

Heemkunding Boxtel

Rabobank

Denarius, munt gevonden in de Clarissenstraat

Rondleiding 'Middeleeuwen in Boxtel'

Dik Bol geeft op **30 oktober 2015** om 16.00 uur voor geïnteresseerden een rondleiding en uitleg bij de tentoonstelling "De Middeleeuwen in Boxtel" in het Oertijdmuseum. Deelname is gratis en aanmelding is niet nodig.

Voor ons heemkundelid Edwin Niers zijn we op zoek naar exemplaren van het bedrijfsblad van Van Oerle. Het blad had als titel:

"Op de keper beschouwd".

Wie kan Edwin aan dergelijke bladen (of kopieën) helpen? Edwin Niers houdt zich bezig met de geschiedschrijving van het Boxtelse bedrijf Van Oerle. Reacties naar de redactie van de Nieuwsbrief

